

M. HOČEVAR:

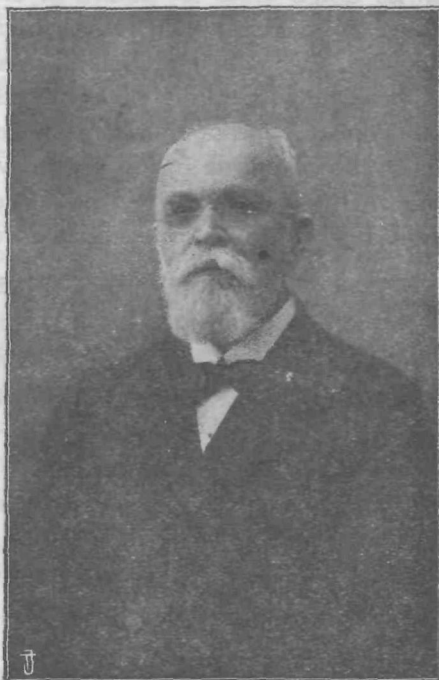
K osemdesetletnici profesorja Maksa Pleteršnika.

ne 3. decembra 1920 je slavil naš najstarejši pisatelj, profesor Maks Pleteršnik v Ljubljani, svojo osemdesetletnico.

Slika nam kaže tega za slovenski narod prezaslужnega moža, ki ga moramo zaradi njegovega plodonosnega delovanja vsi poznati in spoštovati.

Rojen je bil dne 3. decembra l. 1840 v Pišecah, prijazni vasici sredi vinorodnih goric v okraju Brežice blizu hrvatske meje. Ljudsko šolo je obiskoval v Pišecah, gimnazijo pa v Celju od l. 1851—1859. Na Dunaju je dovršil vseučilišče l. 1863 ter postal profesor. Služboval je kot profesor na gimnazijah v Mariboru, Celju, Gorici, Trstu in Ljubljani. Leta 1900 je stopil v stalni pokoj.

Njegovi mnogobrojni učenci, ki posedajo že danes širom naše domovine odlična mesta, se ga s hvaležnostjo spominjajo. Ni pa bil Pleteršnik samo odličen profesor, ampak tudi jako delaven pisatelj. Pisal je veliko v

razne leposlovne in znanstvene liste. Največje Pleteršnikovo delo je pa njegov „Slovensko-nemški slovar“, ki je izšel l. 1894. v dveh debelih, 1861 strani broječih knjigah na stroške pokojnega ljubljanskega knezoškofa Antona Alojzija Wolfa.

Prof. Pleteršnik je zbiral in urejeval celih 15 let tisoče in tisoče slovenskih besed, jih razvrstil po abecednem redu in sestavil tako obsežno, temeljito in znanstveno delo, da nas zavidajo za njega vsi Slovani. Pleteršnikov slovar je za nas Slovence velik, neizčrpen zaklad čistega in pravilnega jezika in dokaz njegovega ogromnega bogastva. Kakor nam je naš veliki pesnik France Prešeren, ki je bil rojen tudi 3. decembra, pokazal s svojimi večno lepimi pesmimi vso lepoto in blagoglasje našega materskega jezika, tako nam je prof. Pleteršnik odkril s svojim slovarjem vse bogastvo in veličino našega milega slovenskega jezika. Tretji december je za Slovence srečen dan, ker nam je dal taka moža, kakor sta Prešeren in Pleteršnik.

Prof. Pleteršnik je vkljub svoji visoki starosti še vedno živahno delaven za slovensko slovstvo. Že dolgo vrsto let nabira in ureja slovenska krajepisna imena. To je zopet delo, ki zahteva veliko vztrajnosti in neizmerne potrpežljivosti, ki je ima on dosti, kar je najbolj dokazal s svojim slovarjem.

Za velike zasluge, ki si jih je pridobil prof. Pleteršnik za ves slovenski narod, je postal častni meščan mesta Ljubljane in častni član Slovenske Maticе. Živi večinoma v Ljubljani, le nekaj mesecev v letu prebije na svojem rojstnem domu v Pišecah. Naj živi in deluje prof. Pleteršnik še mnogo let zdrav in čil v prid vsemu slovenskemu narodu!

Rudarjev sinček.

*Od zore pa do mraka
se trudi oče moj,
v podzemskih rovih koplje,
da vre mu s čela znoj.*

*On hoče, da obleko
in črevlje jaz dobim,
da vsak dan hodim v šolo
in pridno se učim.*

*Ko pa nekoč dorastem,
porečem mu v obraz:
„Zdaj, oče, ti počivaj,
zaté bom delal — jaz!“*

Janko Leban.

